

De Eraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad No. 124.)

Zondag 13 Januari 1907. No. 1515.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE: Bureau; Warmoesstraat 96, te Amsterdam.

Abonnementenprijs: franco aan huis, per drie maanden f 1.20, voor België per jaar f 2.50 bij vooruitbetaling, voor het verdere Buitenland en Ned.-Indië per jaar f 3.00 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers f .10. Abonnementen worden aangegoten door het Bureau te Amsterdam, Boekhandlaars, Postdirecteuren enz. Advertenties: van 1 tot 6 regels f 1.20, voor elke regel meer f .20. Aanvragen en vermelding van liefdegaven f .12 per regel.

Pro Hege.

II.

Pilatus dan zeide tot hem: Zijt gij dan een koning? Jezus antwoordde: Gij zegt, dat ik een koning ben. Hiertoe ben ik geboren, en hiertoe ben ik in de wereld gekomen, opdat ik der waarheid getuigenis geve. Een iegelijk, die uit de waarheid is, hoort mijne stem.

Joh. 18:37.

De Staten van Europa gelden nog altoos als Christenlanden. Er zijn in het Oosten ook enkele miljoenen personen, die den Islam volgen; er is een diaspora van Joden door alle landen gespreid; onder de Lappen en Finnen in noord-Scandinavie zijn zelfs nog Heidenen; maar deze allen saam vormen nog geen vier ten honderd van de Europeesche bevolking, en nog steeds wordt het geloof de bevolking in Europa opgegeven als bedragende zes en negentig van de honderd. Ook in Nederland gaat dit door. Er zijn, blijkens de jongste volkstelling, in ons land 104.000 Joden, en een 80.000 personen zonder confessie, maar op de ruim 5½ miljoen inwoners van ons land geeft dit nog slechts even 3 procent.

Geen twijfel dus, of in het groote wereldgeheel wordt ook over ons land nog steeds de naam van Christus uitgeroepen. Hem behoort, naar luid van de statistische gegevens, ook Nederland nog in zijn overgrote massa-liteit toe. Want immers die opgaven zijn niet door wie er buiten staat gemaakt, maar bij de volkstelling door de hoofden der gezinnen zelf opgegeven. Het is alsoo de bevolking zelf die in deze opgaven, zoo officieel als 't slechts kan, zich als gedoopt en als aan Christus toebehoorende heeft aange-meld. Het is wel zoo, dat de hoofden der gezinnen bij die opgave niets persoonlijk omtrent hun eigen geloof, noch omtrent het geloof der hunnen hebben meegedeeld, maar ze gaven dan toch op, dat ze tot de Nederd. Hervormde Kerk, tot de Roomsche-Katholieke Kerk, tot de Gereformeerde Kerken, tot de Lutherse Kerken enz. behooren, en officieel wenschen gerekend te worden; en bijna zonder uitzondering belijden alle deze kerken nog statutair, dat ze Christus als Koning belijden en hulden. Van de Gereformeerde Kerken weet een ieder dit. Van de Roomsche-Katholieke kerk staat 't even-zee vast. En, hoe men het ook wende of keere, de groote Nederlandsche Hervormde kerk kent nog altoos geen andere officiële belijdenis dan de Confessie van Guido de Brès, den Heidelbergschen Catechismus en de Dortsche Leerregelen, waarin de erkenning van het Koningschap van Christus onomwonden wordt uitgesproken. Indien we alzo niet treden in de persoonlijke verhouding, maar op de officiële cijfers afgaan, en de officiële stukken als grondslag nemen, heeft nog altoos de geheele bevolking van Nederland, op een klein percentage van drie ten honderd na, zich officieel uitgesproken, als behoorende en als willend behooren tot die Christelijke kerken, die de banier van Christus Koningschap in haar officiële belijdenis geproclameerd hebben.

Maar plaats nu tegenover die cijfers de pijnlijke realiteit, en waar kunt ge dan zeggen, dat ge in ons officiële land en in de toonevende kringen ook nog maar iets van de hulding van Christus als onzen Koning terugvindt?

Het is zoo, er is nog een overblijfsel in de erkenning van den Zondag, en in de viering der algemeen erkende Christelijke feestdagen. Niet de Vrijdag gelijk onder den Islam, niet de Zaterdag gelijk onder de Joden, maar de eerste dag der week geldt nog altoos als dag der ruste; en zelfs zij die feitelijk geheel met het Christendom gebroken hebben, maar toch ter wille van de lagere volksklasse voor een wekelijkschen rustdag ijveren, komen er voor uit, dat alleen de Zondag als zoodanig kan worden afgezonderd. De Zondag, d. i. de dag der Christenheid, door de Opstanding van Christus uit de dooden geheiligd. En even-zoo staat het met de Christelijke feestdagen. De Puriteinen in Schotland hadden die feestdagen willen afschaffen, niet uit ontroeven aan den Christus, maar uit overgeestelijkheid. De Kwakers en andere secten dreven met af op dien stroom van het overprikkeld Spiritualisme. Maar in het volksleven hebben deze Christelijke feestdagen zich weten te handhaven, soms met zeker protest tegen den tweeden, vooral tegen den derden feestdag van Pinksteren, maar, over de massa genomen, en officieel, is het nog alom het feest van Jezus geboorte, het feest van zijn opstanding uit de dooden, het feest van zijn Hemelvaart, en het feest van de uitstorting van den

Heiligen Geest, die (met invoering van den Goeden Vrijdag als gedenktag), breking in den gewonen gang van het volksleven maken, en ook van Overheidswege in wet, besluit en administratie erkend worden. Oppervlakkig gezien een verschijnsel zonder hoogere beteekenis, maar in zijn officiële karakter nog altoos een feit van gewicht. Niet zozeer alsof men zeggen kon, dat hierin aan den Christus wezenlijk de hem toekomstende hulde wordt gebracht, maar als bewijs te meer, dat de Christelijke traditie zoo diep wortel in het nationale leven heeft geschoten, dat ook hierdoor, evenals in de bevolkingsregisters, het Christelijke karakter van ons volk, althans nominaal, uitkomt.

In de tweede plaats spreekt officieel nog iets van die christelijke traditie in onze Schoolwet, die opwekking vraagt niet alleen in maatschappelijke, maar ook in Christelijke deugden; reeds hier echter kantelt de beteekenis. Immers historisch staat het vast, dat hierbij bedoeld was de herleiding van het Christendom tot een bloot zedelijke factor, opzettelijk losgemaakt van den stam des geloofs in Christus als onzen Koning. De deugden drongen naar den voorgrond. Er werd ten hoogste nog erkend, dat de Christelijke standaard des zedelijken levens zich als treffelijk aanbeveelt. Alleen maar, wat Christelijke deugden in onderscheiding van maatschappelijke deugden waren, werd zelfs niet aangeduid; en de uitkomst was al spoedig, dat het 'Christelijke' geheel in het maatschappelijke verdronk, en dat 'maatschappelijke deugdenstelsel in tal van scholen werd opgebouwd op een grondslag, die eer tegen het Christendom overstond, dan dat hij op het geloof aan den Christus geplaatst was. Gevolg was dan ook, dat juist zij, die nog aan het Koningschap van den Christus vasthielden, die scholen meden, en dat ze omgekeerd het gezocht Dorado werden voor dat deel der bevolking, dat van den Christus afzwierd, om ten slotte een onderkomen te zoeken in de tente van het scepticisme en van de Sociaal-Democratie.

En toch is hiermee alles gezegd, en alles uitgeput, wat op officieel terrein nog aan het Christelijk karakter van den Staat herinneren zou. Zijn er andere landen, waar zelfs het Parlement nog met een gebed in Jezus naam geopend wordt, in onze Staten-Generaal is van gebed ter opening van de zitting geen sprake. 'Gods zegen' wordt in de troonrede nog vermeld, maar in een vage formule, die zelfs voor verklaard atheïstische ministers geen bezwaar schijnt op te leveren. Aan een leggen van de hand op het Evangelie bij het zweren van den eed wordt niet meer gedacht. En mocht al een enkel maal nog in een officieel woord van de Christelijke grondslagen van ons Volksleven gewaagd worden, dan lokte dit steeds protest uit. Zelfs de geheel onopgesmukte, bloot geschiedkundige herinnering aan het grondtype van ons volkskarakter gaf soms aanstoot. En waar men ook op officieel terrein nog zekere zwakke erkenning van het Christelijk element vinden mocht, nooit en nimmer gaat dat boven het formeel en traditioneel uit, en van een erkenning van Christus als Gods gezalfden Koning valt niet één enkel spoor meer te ontdekken.

En is het nu anders, is het beter, als ge het officiële terrein verlaat, om uw onderzoek voort te zetten op het publieke terrein?

Er zijn in ons volksleven drie groepen. Een eerste groep van hen, die meer in stilheid en vergetelheid schuilen; een tweede van degenen die wel in de groote volksbeweging meeleven, maar zonder er zelfs den toon in aan te geven; en eindelijk is er een kleine, maar niettemin zeer invloedrijke groep, die overal op den voorgrond treedt, in alles het hoogste woord spreekt op elk gebied de leiding aanneemt, en die tegenover buitenland en binnenland den Nederlandschen geest heet te vertegenwoordigen. Die laatste, weinig talrijke, maar hoog-intellectuele kring zet bij ons den toon in voor de publieke opinie; de tweede breedere laag spreekt op beurs en markt, maar mengt zich minder in het publieke leven; terwijl de derde, de diepste, maar de verreweg talrijkste laag bijna geheel in het huiselijk leven en in het ambt en in het klembedrijf opgaat.

Die eerste, wel kleine, maar toonevende kring wordt gevormd door de hoogleraren aan de Universiteiten van Rijk en gemeente, en aan de Technische Hoogeschool; door de leeraren aan de Gymnasien en Hogereburgerschoolen; door de schrijvers in de groote pers; door de hogere en lagere ambtenaren; door de mannen der Kunst en der Kunstcritiek; door de leden der Staten-Generaal, door de staatsleden

in breeder omtrek; door de chefs van groote corporaties; door de hoofdsprekers op meetings, — tot door die allen saam, die in het publieke leven, hetzij door hun positie, hetzij door hun talent vooraan dringen.

Kan nu gezegd, dat, gelijk onder den Islam zelfs de verst afgewekene Muslim nog altoos als één man voor Mohamed roepen, zoo ook in dezen toonevende kring van het Nederlandsche volk de eere van Christus Koningschap het woord en de daad inspireert? Toont het publieke leven u, dat in dezen invloedrijken kring het hooghouden van Christus naam drang en behoefte voor elk en tolk van ons volksleven is? Ontwaart ge iets ook maar van algemeene ergernis, als de Naam van Christus als onzen Koning te na wordt gekomen? Voelt ge dat op het publiek terrein in ons Christenland de eere van den Christus op aller hart weegt? Sprekt zich 't besef uit, dat ons volksleven, uit Christelijke actie opgekomen, en in den Christus nog steeds zijn hechtsten wortel vindend, wat er ook kome, nooit van den Christus mag worden afgetrokken, maar in Hem steeds zijn kracht vernieuwende concentratie moet terugvinden? Is er deloyauteit, die onder alle afwijking en bij alle verschil, toch in trouw en met ridderlijken moed zich aan den Christus vastklemt, en niet duldt dat ooit zijn heilige Naam in zijn hooge beteekenis voor ons nationaal bestaan en voor heel ons volksleven zinke?

Helaas, niets ervan!

Uit den boezem der Christelijke partijen moge een machtige actie voor de eere van den Christus opkomende zijn, de kring die dusver nog altoos den hoofdtoneel in ons publieke leven aanneemt, roept voor het Koningschap van Gods gezalfden Koning op geen enkel terrein meer. Niet alleen de loyaliteit is weg, maar zelfs het besef, sleut uit, dat er hier voor loyaliteit oorzaak zou zijn. Alle Islamitisch land roemt nog in zijn Profet, maar in ons Christenland geeft er vergetelheid van en verzet tegen den van God gezalfden Koning den publieken toon aan.

Wel hoort ge nog de erkenning, althans voor zooverre uit andere oorzaak van Jezus niet kan gewezen worden, dat hij onder de onderscheidene stichters van een wereldreligie, vergeleken bij Kung-fut-se, Buddha en Mohamed, een hooger en fijner religieus besef verried. Wel is men nog niet ongenegen om onder de religieuze genieën aan Jezus de hooge plaats der eere te laten. Wel wordt over den Rabbi van Nazareth als mensch, nog altoos met zekeren eerbied gesproken. Aan Voltaire met zijn écrases l'infame zijn we nog niet toe. En wel erkent men nog vrij algemeen, dat de Christelijke zedeleer zekere voorkeur bezit. Maar voor Jezus Koningschap gevoelt de publieke opinie niets meer, ja, men weet er niets meer van. En hoe hoog men ook Jezus' religieus en ethisch besef eere, men aarzelt geen oogenblik te verklaren, dat er toch nog hooger en religieus en ethisch besef is, dan in hem werd gevonden, en men maakt zich reeds op om ons dat hoogere aan te prijzen.

En die gedeeltelijke vereering van den Christus als zedenleeraar vindt ge dan nog meest bij die kleinere groepen, die onder de hoede der moderne predikanten kwamen; d. i. van mannen die nog altoos min of meer ex officio zich over den Christus moeten uitspreken. Maar in den breedere toonevende kring vindt ge als regel dit zelfs niet meer. Daar stuit ge veeleer op een harde realiteit, die zoover van alle christelijke traditie los is, dat men eenvoudig over den Christus zwijgt. Er komt uit het hart niets meer voor Hem op. Men vindt in zijn zelfgenoegzaamheid geen aanleiding meer, om den Christus te berde te brengen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge zoo goed als niets meer van een heilige bezieling, om zich in den Christus te laten bewegen. Het gehele bestaan, en schier alle denken van dezen breedere kring gaat buiten den Christus om. Jezus beleedt geen plaats meer in derzulkten levensbewustzijn. Ze zijn bijna ganschelijk aan den Christus afgestorven. In hun wetenschap, in hun kunst, in hun literatuur, in hun pers ontwaart ge